

Kas aasta 2012 ebaõnnestus?

Ilmataadi tegemised sarnanevad paljus sportlaste omadega – rahva tähelepanu äratavad vaid rekordid või siis täielikud põrumised. Keskmised tulemused ei vääri tavaliselt märkimist.

Ain Kallis

Kui sportlasel on sündinud “paras purakas” ja ilmataadil kobe katastroof, siis on tavaliselt ka raha loota.

Sportlasele tähendab see võimalust end edasi arendada, looduskatastroofis kannatada saanud piirkonnale aga võimalust parandada ja ehitada.

Pärast orkaani Katrina tugevdati New Orleansis tammisid, Eestis eraldati pärast 2005. aasta jaanuariuputust Pärnus raha meretõusude arvutusteks.

Läinud aasta ei kuulu just igavate keskmiste kilda. On muidugi neid, kes sellele vastu vaidlevad, sest loodusõnnetustes hukkunuid oli erakordselt vähe – ainult 9500 (aastate keskmine on 106 000!). Needki olid suurelt jaolt taifuuni Bopha ohvrid.

Rahalised kahjud olid möödunud aastal märkimisväärsed – ainuüksi orkaani Sandy purustuste hüvitamise kulud ulatuvad 25 miljardi dollarini. Seda küll tänu heale rünnaku ajastusele: ülilai torm tabas miljonilinnu just tõusulaine aegu.

Ka teised suuremad ilmaõnnetused – tugev põud ning tornaadode puhang – trehvasid mullu USAsse.

Loodusõnnetustest ja nende seosest kliimamuutustega oli palju juttu Katari pealinnas Dohas läinud aasta lõpus toimunud suurel konverentsil. Kahjuks ei jõutud ka nüüd üksmeelele – rikkad ei mõista vaeseid ega näljased söönuid. Kui Euroopa Komisjoni pressiteates öeldi, et õnnestus teatavat edu saavutada, siis Vene delegatsioon nimetas konverentsi mittekonstruktiivseks.

Maailma meteoroloogiaorganisatsioon teatas, et 2012. aasta oli XIX sajandist saadik soojuselt üheksas. Arktikas vähenes jääkate senise miinimumini.

Brittide ilmateenistuse andmeil oli mullune aasta kõige vihmase kogu nende andmearas. Naabritel lätlastel jäi aasta sademetelt neljandaks, samas püstitati hulk soojusrekordeid juulis.

EMHI aastakokkuvõttest selgub, et läinud aasta oli viimase poole sajandi kõige sajusem, samuti oli sajuseim talv. Eesti keskmiseks sajusummaks arvutati 854 mm (pikaajaline keskmine ehk norm 646 mm), 2011/2012 talve sademete koguseks saadi 234 mm (norm 130 mm).

Ka kevad oli väga sademeterohke – teine koht andmearas. Kuigi suvi tundus kõigile kole vihmane, oli ta keskmiselt alles 11. kohal ja sügis seitsmes.

Kui juuli oli kõige soojem ja veebruar kõige külmem kuu nagu peab, siis kõige sajusem oli üllatavalt oktoober keskmise vihmavee kogusega 93 mm (norm 69 mm).

Äärmuslikud temperatuurinäitajad olid mullu päris korralikud -35° Jõgeval ja $+33,4^{\circ}$ Narva-Jõesuus, lume paksus suurim Otepääl – 53 cm.

Põnevaid ilmanähtusi jagus samuti – keravälke, vesipükse ja tornaadosidki (vt www.emhi.ee).

Kokkuvõte – aastat 2012 ei saa lugeda ebaõnnestunuks. Klimatoloogiliselt oli ta üpris huvitav.